

Nieuwsbrief VEAN ERF Updates - Nummer 07, 2018

Nummer 7, 2018

Redactie: mr. F.M.H. Hoens.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2018:402 23-03-2018

Hof

Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2018:1207 20-03-2018

Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2018:490 13-02-2018

Rechtbank

Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2018:2288 21-03-2018

Rechtbank Midden-Nederland, ECLI:NL:RBMNE:2018:1002 09-03-2018

Rechtbank Midden-Nederland, ECLI:NL:RBMNE:2018:1001 09-03-2018

Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2018:1635 01-03-2018

Antillen

Gerecht in eerste aanleg van Sint Maarten, ECLI:NL:OGEAM:2018:10 16-03-2018

RECHTSPRAAK

Kort geding. Verdeling ter uitvoering van vaststellingsovereenkomst.

Door vaders overlijden is de algehele gemeenschap van goederen met moeder ontbonden. Een van de kinderen (X) is vaders enig erfgenaam. Het vermogen van moeder is onder beschermingsbewind gesteld van Y. Tussen X en Y is een vaststellingsovereenkomst gesloten, waarin onder meer is overeengekomen dat Y de woning van vader en moeder binnen een bepaalde periode overneemt. De financiering van X laat echter langer op zich wachten.

Omdat moeder nauwelijks financiële middelen ter beschikking heeft, vraagt Y in kort geding veroordeling van X om de overeengekomen verdeling van de woning te bewerkstelligen (art. 3:178 BW) en anders om de woning aan een derde te verkopen.

Volgens de kortgedingrechter hebben de vorderingen van Y, gelet op moeders situatie, spoedeisend karakter en had van X meer voortvarendheid en inspanning mogen worden verwacht. De rechter stelt X een ultimatum om de financiering en verdeling te regelen (met dwangsom).

Tot verkoop aan een derde kan X niet worden veroordeeld in deze procedure. De vaststellingsovereenkomst staat daaraan in de weg. Verkoop aan een derde is niet overeengekomen en ontbinding van de vaststellingsovereenkomst is uitgesloten door partijen.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 01-03-2018

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2018:1635

Zaaknummer: C/10/542834 / KG ZA 18-45

Rechters: A.F.L. Geerdes

Wetsartikelen: 3:178 BW

RECHTSPRAAK

Partnervrijstelling erfbelasting niet voor erflaters zuster. Niet discriminatoir. Cassatieberoep ongegrond.

Erflater heeft zijn echtgenote tot enig erfgenaam benoemd en zijn zuster de helft van zijn banksaldi gelegateerd. De zuster ageert tegen de aanslag erfbelasting. Volgens de zuster is het onder meer in strijd met het gelijkheidsbeginsel in het EVRM (art. 14 EVRM) dat de partnervrijstelling (art. 32 lid 1 onder 4 onder a SW 1956) wel voor de echtgenote maar niet voor haar geldt.

Volgens rechtbank en hof (ECLI:NL:GHDHA:2017:2430) heeft de zuster geen gelijk. De echtgenote en de zuster zijn geen gelijke gevallen. De zuster is legataris – geen (versterf)erfgenaam – en staat in een geheel andere verhouding tot erflater dan de echtgenote.

De heffing levert in dit geval ook geen individuele en buitensporige last voor de zuster op (art. 1 Eerste Protocol bij het EVRM). Tot slot faalt het beroep van de zuster op artikel 8 EVRM (gezinsleven).

De Hoge Raad wijst nu het cassatieberoep tegen het arrest af (art. 81 lid 1 Wet RO).

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 23-03-2018

ECLI: ECLI:NL:HR:2018:402

Zaaknummer: 17/04310

Rechters: J. Wortel, P.A.G.M. Cools en Th. Groeneveld

Wetsartikelen: 1 EP EVRM, 14 EVRM, 32 SW 1956, 8 EVRM en 81 Wet RO

RECHTSPRAAK

Legataris van woning vreest executoriale verkoop. Nakoming voor een derde.

Erflater heeft zijn woning gelegateerd aan zijn levensgezel X. Als X het gerucht verneemt dat de bank als hypotheekhouder de woning wil veilen, eist X in kort geding dat de bank en de erfgenaam (die schuldenaar is), opgave doen van de openstaande schuld, zodat X deze kan aflossen (art. 6:30 BW, nakoming voor een derde). De bank weigert inlichtingen op grond van privacywetgeving. De erfgenaam weigert omdat de erven het legaat bestrijden.

De kortgedingrechter veroordeelt de bank om X inlichtingen te verschaffen. X heeft als legataris een evident belang te voorkomen dat de woning executoriaal wordt verkocht. De erfgenamen en X moeten zich jegens elkaar gedragen overeenkomstig de eisen van redelijkheid en billijkheid. De erfgenaam moet aan X bewijs tonen dat de hypotheekverplichtingen worden voldaan, ook al wordt het legaat in rechte bestreden.

Instantie: Gerecht in eerste aanleg van Sint Maarten

Datum uitspraak: 16-03-2018

ECLI: ECLI:NL:OGEAM:2018:10

Zaaknummer: KG 2018-33 – SXM20180021

Rechters: P.A.H. Lemaire

Wetsartikelen: 6:30 BW

RECHTSPRAAK

Vereffenaar verzoekt met succes om opheffing beslag door Belastingdienst.

De Belastingdienst heeft beslag gelegd op erflaters woning. De benoemde professionele vereffenaar van de nalatenschap verzoekt de kantonrechter het beslag op te heffen (art. 4:223 lid 3 BW).

De kantonrechter is het met de vereffenaar eens dat de opheffing in het belang van de vereffening is. De woning moet worden verkocht ter voldoening van schulden van de nalatenschap. De Belastingdienst erkent intussen dat zij eerder medewerking had moeten verlenen aan de door de vereffenaar verlangde opheffing van het beslag en de vereffenaar nu onnodig kosten heeft moeten maken. De kantonrechter veroordeelt de Belastingdienst in de proceskosten van de vereffenaar.

Instantie: Rechtbank Midden-Nederland

Datum uitspraak: 09-03-2018

ECLI: ECLI:NL:RBMNE:2018:1001

Zaaknummer: 6502957 UT VERZ 17-28009

Rechters: M.J. Smit

Wetsartikelen: 4:223 BW

RECHTSPRAAK

Ontslag executeur afgewezen. Executele is al geëindigd.

Een van de erfgenamen verzoekt om het ontslag van de executeur (art. 4:149 lid 2 BW). De kantonrechter wijst het verzoek af. Volgens de rechter is de executele al geëindigd, doordat de executeur zijn werkzaamheden heeft uitgevoerd (art. 4:149 lid 1 onder a BW). De executeur heeft de schulden van de nalatenschap voldaan en een voldoende adequate boedelbeschrijving (aangifte erfbelasting) gemaakt (art. 4:146 lid 2 BW). Dat de verzoeker het niet eens is met deze beschrijving, doet niet af aan het einde van de executele.

De eigenlijke kern van het geschil gaat over mogelijke schenkingen door erflaatster. Hierover kan de kantonrechter in deze procedure niet oordelen.

Instantie: Rechtbank Midden-Nederland

Datum uitspraak: 09-03-2018

ECLI: ECLI:NL:RBMNE:2018:1002

Zaaknummer: 6366838 AT VERZ 17-617

Rechters: M.J. Smit

Wetsartikelen: 4:146 BW en 4:149 BW

RECHTSPRAAK

Internationale nalatenschap. Diverse geschillen tussen executeur en erfgenamen.

X is in een testament uit 1998 tot executeur (met het recht van bezit) en boedelberedderaar van een internationale nalatenschap benoemd. Erflater is in 2013 overleden.

Volgens enkele erfgenamen heeft de executeur zijn bevoegdheden overschreden door de boerderij in Canada op zijn naam te zetten teneinde deze te verkopen. Het hof stelt vast dat X beheersbevoegd is ingevolge artikel 4:144 lid 1 BW (vgl. HR 28 juni 2013, ECLI:NL:HR:2013:39). De executeur heeft toegelicht dat het in Canada noodzakelijk is en ook de normale gang van zaken dat een aldaar gelegen onroerende zaak in het kader van de afwikkeling van een nalatenschap op naam van de executeur wordt gezet. De erfgenamen hebben niet aangetoond waarom de executeur gelet op de tenaamstelling niet betrokken zou mogen zijn bij de verkoop. Overigens is de boerderij verkocht met instemming van alle erfgenamen.

De erfgenamen vorderen tevergeefs een verbod voor de executeur om – zonder toestemming – onomkeerbare rechtshandelingen namens de nalatenschap te verrichten. Zo'n verbod gaat volgens het hof voorbij aan de privaatieve beheersbevoegdheid van de executeur (art. 4:145 BW). Uit het testament volgt niet dat erflater de executeur heeft willen beperken in deze bevoegdheid.

Het testament bepaalt dat X een loon in rekening mag brengen 'door hem vast te stellen in redelijkheid en billijkheid, in aanmerking nemende de aan de executele bestede tijd'. Het hof laat de erfgenamen toe tot het bewijs dat X heeft toegezegd als executeur niet meer dan 1% van de nalatenschap per overlijdensdatum als beloning, inclusief kosten voor de inschakeling van derden, in rekening te brengen.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 13-02-2018

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2018:490

Zaaknummer: 200.199.682/01

Rechters: C.G. Kleene-Eijk, C.M.J. Peters en M.C. Schenkeveld

Wetsartikelen: 4:144 BW en 4:145 BW

RECHTSPRAAK

Had notaris advies over huwelijkse voorwaarden moeten geven bij het opstellen van testamenten?

Een notaris heeft in 2006 voor een echtpaar huwelijkse voorwaarden opgesteld met een facultatief finaal verrekenbeding. In 2012 maakt de notaris (spiegel)testamenten voor de echtgenoten. Na het overlijden van de man in 2016 stelt de vrouw dat de notaris wanprestatie heeft gepleegd en onrechtmatig heeft gehandeld door in 2006 een facultatief (in plaats van verplicht) verrekenbeding te adviseren en door in 2012 niet te adviseren de huwelijkse voorwaarden te wijzigen. Het facultatief verrekenbeding pakt fiscaal nadelig uit. Bij de man was al longkanker geconstateerd toen de testamenten werden opgesteld.

De rechtbank volgt de vrouw niet in haar vorderingen.

In 2006 beoogden de echtgenoten, om verschillende redenen, een facultatief verrekenbeding. Een verplicht verrekenbeding stond daar haaks op.

In 2012 is de notaris specifiek benaderd met het verzoek testamenten op te stellen en niet om 'alles door te nemen'. Uit artikel 17 Wna en artikel 43 lid 1 Wna vloeien voor de notaris concrete zorg- en informatieplichten voort.

Gelet op deze bepalingen vindt de rechtbank dat de zorgplicht van de notaris bij het opstellen van de testamenten in 2012 niet zo ver strekte dat hij uit eigen beweging onderzoek had moeten doen naar de huwelijkse voorwaarden en had moeten wijzen op de mogelijke fiscale gevolgen van het facultatief finaal verrekenbeding.

De notaris had de opdracht testamenten op te stellen en zijn zorgplicht zag op deze opdracht. De werking van het verrekenbeding was geen risico verbonden aan het opstellen van de testamenten, zelfs als de notaris op de hoogte was van de ziekte van de man (hetgeen de notaris betwist). De vrouw heeft niet aangetoond dat de notaris had moeten weten of vermoeden dat de huwelijkse voorwaarden niet meer aansloten bij de wensen van het echtpaar.

Volgens de rechtbank is geen sprake van wanprestatie of onrechtmatig handelen.

Instantie: Rechtbank Noord-Holland

Datum uitspraak: 21-03-2018

ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2018:2288

Zaaknummer: C/15/255915 / HA ZA 17163

Rechters: S.M. Jongkind-Jonker

Wetsartikelen: 17 Wna en 43 Wna

RECHTSPRAAK

Saisine. Erfgenaam gebonden aan voorkeursrecht dat erflater verleende aan huurder.

Erflater heeft in 2001 zijn bedrijf overgedragen aan X. Sindsdien huurt X de bedrijfsruimte van erflater. In de huurovereenkomst heeft erflater X een voorkeursrecht van koop verleend. Het voorkeursrecht vervalt als bij aanbidding partijen niet tot overeenstemming komen en als 'verhuurder geen eigenaar meer is van het verhuurde'. Na het overlijden van erflater vervreemdt zijn echtgenote, aan wie de nalatenschap is toegedeeld, het bedrijfspand zonder dit aan X aan te bieden.

Volgens de echtgenote had het voorkeursrecht een persoonlijk karakter en is zij hier als erfgenaam niet aan gebonden. De echtgenote beroept zich ook op artikel 7:226 lid 3 BW.

Volgens het hof is de echtgenote op grond van de saisine-regel in alle rechten en verplichtingen van erflater getreden (art. 3:80 lid 2 BW). Of uit het huurcontract anders voortvloeit wat betreft het voorkeursrecht (art. 6:249 BW), is een kwestie van uitleg van het contract volgens de Haviltex-maatstaf. Het beroep op artikel 7:226 lid 3 BW slaagt in elk geval niet, omdat dat artikel ziet op overdracht en hier sprake is van overgang.

Het hof stelt vast dat uit niets blijkt dat bij de totstandkoming van het huurcontract partijen hebben gedacht aan de situatie van overlijden van de verhuurder. Het hof acht de echtgenote als erfgenaam gebonden aan het voorkeursrecht.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 20-03-2018

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2018:1207

Zaaknummer: 200.199.927_01

Rechters: A.J. Henzen, M.E. Smorenburg en W.H. van Empel

Wetsartikelen: 3:80 BW, 6:249 BW en 7:226 BW